

Prawnik radzi

Emerytury górnicze – część I

Od 1 stycznia 2007 r. do 31 grudnia 2008 r. można było przechodzić na emeryturę górniczą na podstawie art. 34,48 i 49 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach, z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, to jest na tak zwanych „starych zasadach”. Drugą możliwością było skorzystanie z art. 50 a, lub 50 e tej ustawy, to jest z „nowych zasad”. Po 1 stycznia 2009 r. z emerytur wg starych zasad będą mogły skorzystać jedynie te osoby, które do końca 2008 r. spełniły

stanie warunki do nabycia prawa do emerytury górniczej wg tych starych zasad. Wszyscy inni, aby przejść na emeryturę górniczą, będą musieli spełnić bardziej rygorystyczne warunki, określone w rozdziale 3a ustawy z dnia 17.12.1998 r.

W niniejszym artykule zajmiemy się jedynie nowymi uregulowaniami, dotyczącymi emerytur górniczych.

Emerytury górnicze ze względu na wiek.

Wśród emerytur górniczych ze względu na wiek wyodrębniamy emeryturę od 55 albo od 50 roku życia. Pierwsza z emerytur przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- ukończył 55 lat życia;
- ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn (w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1);
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo nie złożył wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym.

Natomiast dla pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wiek emerytalny wynosi 50 lat.

Zatem przy staraniu się o emeryturę górniczą od 55 roku życia wymóg posiadania odpowiedniego stażu pracy górniczej jest łagodniejszy. Wystarczy jedynie 10 lat takiej pracy.

Chcąc przejść na emeryturę górniczą po ukończeniu 50 lat, takiej pracy potrzeba 15 lat. Brakujący staż (do 25 lat w przypadku mężczyzn i do 20 lat w przypadku kobiet), może być uzupełniony pracą równorzędną z górniczą. Aby w sposób prawidłowy zrozumieć problematykę emerytur górniczych, należy w pierwszym rzędzie uzmysłwić sobie, że przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej uwzględnia się jedynie okresy pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą. A zatem, jeżeli jakiś okres nie jest objęty jedną z tych kategorii, to nie ma on żadnego znaczenia przy ustalaniu prawa do emerytury. Inaczej przedstawia się sprawa przy obliczaniu wysokości omawianych świadczeń. Wtedy uwzględnia się wszystkie tak zwane okresy składkowe i nie składkowe. Powyżej użyłem pojęcia prawo do emerytury, rozumiejąc przez to te warunki, które należy spełnić, aby otrzymać emeryturę oraz wysokość świadczenia, rozumiejąc przez to zasady ustalania jego wysokości.

Definicja pracy górniczej.

Co to jest praca górnicza wyjaśnia art. 50c ustęp 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Za pracę górniczą uważa się zatrudnienie:

1) pod ziemią w kopalniach węgla, rud, kruszców, surowców ogniotrwałych, glin szlachetnych, kaolinów, magnezytów, gipsu, anhidrytu, soli kamiennej i potasowej, fosforytów oraz barytu;

2) pod ziemią i przy głębinieniu szybów w przedsiębiorstwach budowy kopalń określonych w pkt 1 oraz pod ziemią w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących dla tych kopalń roboty górnicze lub przy budowie szybów;

3) pod ziemią w przedsiębiorstwach montażowych, przedsiębiorstwach maszyn górniczych, zakładach naprawczych i innych podmiotach wykonujących dla kopalń określonych w pkt 1 podziemne roboty budowlano-montażowe, roboty przy naprawie maszyn i wdrażaniu nowych urządzeń; pracownikom zatrudnionym w tych przedsiębiorstwach, zakładach i innych podmiotach uznaje się za pracę górniczą te miesiące zatrudnienia, w których co najmniej połowę dniówek roboczych przepracowali pod ziemią;

4) na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, a także w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa;

5) pod ziemią na stanowiskach dozoru ruchu oraz kierownictwa ruchu kopalń, przedsiębiorstw i innych podmiotów określonych w pkt 1-3, a także w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach, o których mowa w pkt 4, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa i ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego;

6) w charakterze członków drużyn ratowniczych kopalń określonych w pkt 1 i 4, mechaników sprzętu ratowniczego tych drużyn oraz w charakterze ratowników zawodowych w stacjach ratownictwa górniczego;

7) na stanowiskach maszynistów wyciągowych na szybach oraz na stanowiskach sygnalistów na nadszybiach szybów w kopalniach, przedsiębiorstwach i innych podmiotach określonych w pkt 1 i 2;

8) na stanowiskach pracy pod ziemią w nieczynnych kopalniach wymienionych w pkt 1;

9) na stanowiskach instruktorów zawodu w górniczych polach szkoleniowych pod ziemią oraz w kopalniach siarki i węgla brunatnego.

B.P.

Do kolejnych zagadnień związanych z emeryturami górniczymi wrócimy w następnym numerze miesięcznika.